

T.B.M.M.

CUMHURİYET HALK PARTİSİ

Grup Başkanlığı

Tarih : 26 Şubat 2024

Sayı : 3876

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

10110

Aşağıdaki sorularımın Sağlık Bakanı Sayın Fahrettin Koca tarafından Anayasa'nın 98. ve İçtüzüğü'nün 96. maddeleri gereğince yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

23.02.2024

Prof. Dr. Fethi Açıkel

İstanbul Milletvekili

Türkiye'de uyuşturucu kullanımı artmakta, uyuşturucu kullanım yaşı düşmektedir. Uyuşturucu kullanımı ilköğretim dönemine kadar düşmüş, 15-24 yaş aralığındaki ergen ve gençlerimiz uyuşturucu kullanımının en yaygın olduğu risk grubu haline gelmiştir. Türkiye, Afganistan ve İran üzerinden Avrupa'ya uyuşturucu ticaretinde geçiş ülkesidir. İktidarın son yıllarda uyguladığı açık kapı politikası ve kontrolsüz göçmen akını uyuşturucu ticaretinde Türkiye'nin rolünün artmasına neden olmuştur.

Narkotik Suçlarla Mücadele Başkanlığı, Avrupa Uyuşturucu ve Uyuşturucu Bağımlılığı İzleme Merkezi'nin yayınladığı 2023 raporuna göre, Avrupa Birliği ülkelerinde 2021 yılında toplam 9.5 ton eroin ele geçirilirken, Türkiye'de 22.2 ton eroin ele geçirilmiştir. Emniyet Genel Müdürlüğü'nün 2023 yılı için hazırladığı raporda yaklaşık 2.3 ton kokainin ve 9 tona yakın da eroinin ele geçirildiği belirtilmiştir. Bu bir yandan Emniyet güçlerimizin işlerini büyük bir özen ve ciddiyetle yaptığını gösterirken, diğer yandan Türkiye'nin çok büyük bir uyuşturucu pazarına dönüştüğünü göstermektedir. Buna ek olarak, 2022 yılında, 72 bin 513 litre ve 47 ton olmak üzere uyuşturucu yapımında kullanılan ara kimyasal maddelerden yakalanmıştır. Sadece kontrollere takılan ve yakalanan ara kimyasal miktarındaki ciddi artış, Türkiye'de geniş bir uyuşturucu üretim ağı kurulduğunu kanıtlamaktadır.

Dolayısıyla veriler göstermektedir iktidarın sınır güvenliğini yok sayan politikaları sonucunda ülkemiz artık yalnızca geçiş ülkesi değil, aynı zamanda pazar ve atölye ülkesi haline gelmiştir. Bu nedenle Türkiye'de uyuşturucuya erişim kolaylaşmış ve ucuzlamıştır. Uyuşturucu kullanımı aileleri parçalayan, çaresiz bırakan ciddi bir halk sağlığı sorunu haline gelmiştir. Sokak ortasında, parklar ve bahçeler gibi kamusal alanlarda uyuşturucu satışının ve kullanımının artması, okullarda uyuşturucu nedeniyle şiddet olaylarının görülmesi uyuşturucu konusunun ciddi bir güvenlik sorunu olduğunu göstermektedir.

İstanbul hem kalabalık nüfusu hem de kontrolsüz göçmen akını nedeniyle risk altındaki kentlerin başında gelmektedir. Narkotik Suçlarla Mücadele Başkanlığı, Avrupa Uyuşturucu ve Uyuşturucu Bağımlılığı İzleme Merkezi'nin 2022 raporunda İstanbul, uyuşturucu kullanımı artışıyla dikkat çeken şehirler arasında yer almıştır. İstanbul Emniyet Müdürlüğü Narkotik Suçlarla Mücadele Şube Müdürlüğü'nün 1 Ocak – 1 Ağustos tarihlerini kapsayacak biçimde yayınladığı veriler bu açıdan dikkat çekicidir. Bahsi geçen 8 ayda İstanbul'da 5 ton 657 kilo

metamfetamin ele geçirilmiştir. Oysa Valiliğin verilerine göre 2019'da yakalanan metamfetamin 224 kilo iken; 2022'de 4 ton 639 kilo olmuştur. Yakalanan metamfetamin miktarındaki bu artış, metamfetamine ulaşımın kolay ve ucuz olması nedeniyle İstanbul'un ne büyük bir risk altında olduğunu kanıtlamaktadır. Zira, İstanbul'da kanalizasyon sularının incelenmesi neticesinde gelir düzeyinin düşük olduğu bölgelerde uyuşturucu kullanımının çok yoğun olduğu tespit edilmiştir. Bununla birlikte, araştırmalar gelir düzeyine göre kullanılan uyuşturucu profilinin değiştiğini İstanbul'daki her bölgenin farklı uyuşturucu profilleri açısından risk altında olduğunu göstermektedir.

Uyuşturucunun ciddi bir halk sağlığı ve güvenliği sorunu haline gelmiş olması nedeniyle uyuşturucu kullanımına yönelik, koruyucu, önleyici, tedavi ve rehabilite edici uygulamaların etkin biçimde uygulanması hayati önemdedir. Ancak ne yazık ki ülkemizde uyuşturucu ile mücadelede bütünsel bir yaklaşım sergilenmemekte, madde bağımlılığı tedavisinde ihtisaslaşmış devlet kurumlarının sayısı ve kapasitesi yetersiz kalmaktadır. Uyuşturucu ve maddi bağımlılığıyla mücadele Sağlık Bakanlığı, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı ve Millî Eğitim Bakanlığı'nın ortak sorumluluğundadır. Uyuşturucu mücadelesi konusunda asli sorumlu merkezi yönetim olduğu halde, yerel yönetimler uyuşturucu ile mücadelede etkin rol almaktadır. İstanbul Büyükşehir Belediyesi bu bağlamda 2019'dan bu yana 5 ayrı yerde Bağımlılıkla Mücadele ve Rehabilitasyon Merkezi açmıştır. Uyuşturucu ile mücadelenin, rehber ve psikolojik danışmanlar eşliğinde ilk okul düzeyinden başlatılması, güvenlik güçleri, sağlık birimleri ve aileler arasında sıkı bir eşgüdüm oluşturulması kritik önemdedir.

Bu bağlamda,

- 1) Türkiye'deki toplam Alkol ve Madde Tedavi Merkezleri'nin (AMATEM) güncel sayısı kaçtır? AMATEM'lerde görevli hekim, psikolog, hastabakıcı sayıları nelerdir?
- 2) İstanbul'da uyuşturucu bağımlılığına yönelik ayaktan ve yatarak tedavi veren kamu kurumu sayısı kaçtır? Bu tesislerdeki yatak kapasitesi ve aynı şekilde İstanbul'da görevlendirilen hekim, psikolog ve hastabakıcı sayısı nedir?
- 3) Türkiye'de ve İstanbul'da kapasite yetersizliği nedeniyle AMATEM'lerden yararlanamayan madde bağımlısı sayısı nedir?
- 4) Uyuşturucu kullanımı açısından büyük risk altında olan İstanbul'da, madde ve uyuşturucu ile mücadele konusunda, alınması planlanan yeni önlemler ve sağlık hizmetleri nelerdir?
- 5) Bağımlılar nasıl bir takip sistemiyle takip edilmekte ve personel sayıları nasıl planlanmaktadır?
- 6) İstanbul Büyükşehir Belediyesi başta olmak üzere yerel yönetimler dışlanmadan birlikte alınan sosyal ve tıbbi tedbirler nelerdir?